

ἀποφρουντουλίζω Πόντ.

Ἐκ τῆς προθ. ἀπὸ καὶ ἀγνώστου β' συνθετικοῦ.

1) Ἀποσπῶ τελείως τοὺς καρπούς, τίλλω τὰ φύλλα δένδρου ἢ πέταλα ἄνθους. 2) Συνεκδ. κατατρίβω, φθείρω.

ἀποφρουντούλισμαν τό, Πόντ. ἀποφρουντούλιγμαν Πόντ.

Ἐκ τοῦ ρ. ἀποφρουντουλίζω.

1) Ἡ τελεία ἀπόσπασις τῶν καρπῶν ἢ φύλλων δένδρου ἢ πετάλων ἄνθους. 2) Συνεκδ. φθορά, κατατριβή κττ.

ἀποφρύγω Πελοπν. (Μάν.) κ.ά. ἀποφρυῶ Κρήτ. ἀποφρύσσω Κρήτ. ἀποφρύζω Κρήτ. ποβρύς-σω Κύπρ. Μέσ. ἀποφρύγουμε Πόντ. ἀποφρύνουμε Πόντ. Μετοχ. ἀποφρυμένος Κεφαλλ.

Τὸ μεσν. ἀποφρύγω = ξηραίνω. Ὁ τύπ. ἀποφρύσσω καὶ ἐν Ἑρωφίλ. Ἀφιέρ. 41 (ἐκδ. ΣΞανθουδ.) καὶ Ριμάτ. κόρης καὶ νέου (ἐκδ. ÉLegrand Bibl. 2,51).

1) Περαιτῶ τὸ φρύξιμον, ἀποξηραίνω, ἐπὶ διτυρίτου ἄρτου Πελοπν. (Μάν.) κ.ά.: Θ' ἀνάψω αἶριο τὸ φούρνο ν' ἀποφρύξω καὶ τ' ἄλλα καρβέλια, γιὰτὶ μοῦ μουχλιάινουνε Μάν.

2) Ἀμτβ. Ἀποξηραίνομαι, στεριεύω, ἐπὶ πηγῆς, φρέατος κττ. Κρήτ. Κύπρ.: Ἐπόφρυξε τὸ πηγάδι μας Κρήτ. Ἀποφρύζει ἡ βρύσι αὐτόθ. || Ἄσμ.

Οἱ βρύσες ἐποφρύξανε καὶ τὰ σταμνιά-ν- ἐσπάσαν αὐτόθ.

Πάνει μαγεύει τὰ νερά καὶ ἀποφρυγῶν οἱ βρύσες κ' ἐπέφτα γ' ἐποθαίνανε ἄθρῳποι πὸ τοοὶ δίφρες

αὐτόθ. Ἡ σημ. καὶ ἐν Ἑρωφίλ. ἐνθ' ἄν. «μ' ἓνα θολὸ κι ἀπόμικρο ποτάμι π' ἀποφρύσσει» καὶ ἐν Ριμάτ. κόρης καὶ νέου ἐνθ' ἄν. «ὄντεν ἰδῆς τὸ πέλαγος ν' ἀρχίσῃ ν' ἀποφρύσση». Μετοχ. ἀποφρυμένος = κατὰξηρος, διψαλέος Κεφαλλ.: Φρ. Ξερὸς κι ἀποφρυμένος. Νησιτικός κι ἀποφρυμένος. Συνών. ἀποστεριεύω 2, ἀποστερεύω 2, ἀποφρυράζω 2. β) Στεριεύω, παύω νὰ παράγω γάλα Κύπρ.: Ποβρίσ-σουν οἱ αἶγες - οἱ κονέλ-λες (προβατίνες). Συνών. ἀποστεριεύω 1, ἀποστερεύω 1. 3) Μέσ. παύω νὰ αἰσθάνομαι ζέστην, δίψαν κττ. δροσιζομαι Πόντ.: Ἐπα λεμονάδαν κ' ἐπεφρύγα (ἔπα = ἐπιον).

ἀποφρυμάρα ἡ, Κεφαλλ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. *ἀποφρυμός καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -άρα.

Τὸ νὰ ὑποφέρῃ τις ἀπὸ ὑπερβολικὴν δίψαν, ἐκ τῆς ὁποίας ἀποξηραίνεται τὸ στόμα. Συνών. κοράκισμα.

***ἀποφρυξιαργά** ἐπίθ. θηλ. ἀποφρυξιαργά Κύπρ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. *ἀπόφρυξι καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -αργά θηλ. τῶν εἰς -άρις ἐπίθ.

Ἡ χάνουσα τὸ γάλα τῆς εὐθύς μετὰ τὴν γένναν τῆς, ἐπὶ αἰγὸς ἢ προβατίνας.

ἀποφρυξιμαῖος ἐπίθ. ἀμάρτ. ἀποφρυξιμαῖον τό, Κύπρ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. *ἀπόφρυξι καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -ιμαῖος, περὶ ἧς ἰδ. ΓΧατζιδ. ἐν Ἀθηνᾶ 22 (1910) 241.

Ἀρνίον ἢ ἐρίφιον ἀνήκον εἰς μητέρα, ἢ ὁποία ἔχασε τὸ γάλα τῆς εὐθύς μετὰ τὴν γένναν τῆς. Συνών. *ἀπογαλισιμαῖος.

ἀποφτάνω Κρήτ.

Τὸ μεσν. ἀποφτάνω = καταφθάνω.

Φθάνω, καταφθάνω: Ἄσμ.

Θερίᾳ μᾶς ἐξυγῶνανε κ' εἶχα φτερά 'ς τὰ πόδια κ' ἐπιάνασί μας ζωδανούς κ' ἐσφάζασί μας κιόλας, κιάνένα δὲν ἀφίνανε 'ς τὴ χώρα ν' ἀποφτάξῃ

Κρήτ. Ἡ σημ. καὶ ἐν Στάθῃ πρᾶξ. Β στ. 319 (ἐκδ. ΚΣάθα σ. 142) «κι ἄλλο τ' ἀφέντη μου ἐρχομός καὶ ὁ νοῦς μου τὸνε βάνει | πῶς ὦραν ὦρα ἐδεπὰ 'ς τὴ χώρα ἀποφτάνει». Συνών. φτάνω.

ἀποφτειάνω Κρήτ. Μακεδ. (Φλόρ.) Πελοπν. (Μάν.) — Λεξ. Αἰν. Δημητρ. ποφτειάνω Κρήτ. (Κατσιδ.) ἀποφκειάνω Πελοπν. (Οἶν. Βούρβουρ.)

Τὸ μεσν. ἀποφτειάνω.

1) Καλλωπίζω, στολίζω, εὐπρεπίζω Κρήτ. (Κατσιδ. κ.ά.): Ποφτειάνεται γιὰ νὰ φαίνεται ὁμορφη Κατσιδ. Ἡ σημ. καὶ μεσν. Πβ. Σαχλίκ. Γραφαὶ καὶ ἀφηγήσεις στ. 610 (ἐκδ. GWagner σ. 101) «κι ἀπὴν τὸ διαλαλήσασιν, λέγει, ἀκροσταθῆτε | ὅλες ἐδᾶ παστρεύεσθε, ὅλες ἀποφτειασθῆτε». Συνών. ἀποσιάζω 2, σιάζω. 2) Ἀποτελειώνω, ἄγω τι εἰς πέρας Μακεδ. (Φλόρ.) Πελοπν. (Βούρβουρ. Μάν. Οἶν.) — Λεξ. Αἰν. Δημητρ.: Ἐπόφκειασε τὸ τραπέζι Οἶν. Δὲν ἔχουμε λεφτὰ ν' ἀποφτειάζουμε τὴν ἐκκλησίᾳ τοῦ χωριοῦ μας Μάν. || Ἄσμ.

Τὰ περιστέρια κουβαλοῦν κ' οἱ ὁμορφες τὸ φτειάνουν, τό φτειασαν καὶ τ' ἀπόφτειασαν, πιάνουν χορὸ χορεύουν Φλόρ. Συνών. ἀποτελειώνω 1.

ἀποφτειασίδι τό, ἀμάρτ. ἀποφκειασίδι Πελοπν. (Μάν. Λακων. Οἶν.)

Ἐκ τοῦ ρ. ἀποφτειάνω καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -ίδι.

Συνήθως ἐν τῷ πληθ. 1) Αἱ ὑπολειπόμεναι ἐργασίαι πρὸς ἀποπεράτωσιν ἀρξαμένου ἔργου Πελοπν. (Μάν.): Κάτι ἀποφκειασίδια χρειάζονται ἀκόμα κ' ἔβαλα μερικὰ μεροδούλια καὶ τέλειωσα. 2) Τὰ ὑπολειπόμενα μετὰ τὸ κοσκίνισμα τῶν σιτηρῶν ἄχρηστα σκύβαλα. Συνών. ἰδ. ἐν λ. ἀποσώρι 1.

ἀπόφτειασμα τό, Κρήτ. (Κατσιδ. κ.ά.)

Ἐκ τοῦ ρ. ἀποφτειάνω.

Καλλωπισμός, στολισμός ἐνθ' ἄν.: Φτάνει τ' ἀπόφτειασμα καὶ κατέχομέ δο πῶς εἶσαι ὁμορφη Κατσιδ. Ἡ σημ. καὶ ἐν Ἑρωτοκρ. Δ 19 (ἐκδ. ΣΞανθουδ.) «καὶ τὰ συχνιά ἀποφτειάσματα τῆς Ἀρετῆς, Ἀρτέμη, | δὲν τὰ 'χω νὰ 'σα γιὰ καλὸ κι ὁ λογισμός μου τρέμει».

ἀποφτερός ἐπίθ. Κρήτ. (Τοπόλ.) ἀποχτερός Θήρ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἀπόφτι, παρ' ὃ καὶ ἀπόχτι, καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -ερός.

Ἀλίπαστος, ἐπὶ κρέατος ἐνθ' ἄν.: Ἄσμ.

Καὶ κάτσε καὶ λοάρισε ἀπ' ὅ,τι θὰ μᾶς βγάλῃς γι' ἀπόχτι γιὰ λουκάνικο γι' ἀποχτερὸ κομμάτι Θήρ.

Γι' ἀπάκι γιὰ λουκάνικο γι' ἀποφτερὸ κομμάτι γι' ἀπὸν τὸ βαρελλάκι σου κιὰμμιὰ γουμπὰ γεμάτη (κουμπὰ = κούππα) Τοπόλ.

ἀπόφτι τό, Σῦρ. ἀπόχτιν Κύπρ. ἀπόχτι Θήρ. Ἰκαρ. Κάρπ. Κρήτ. Μεγίστ. Μῆλ. Νάξ. (Ἀπύρανθ.) Ρόδ. Σύμ. Σῦρ. Χίος (Καρδάμ. κ.ά.) κ.ά. πόχτι Θράκ. (Βασιλικ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. *ἀπόπτιον. Τὸ ἀπόχτι ἐκ τοῦ ἀπόφτι καθὼς καὶ ἀδερφοποιτός - ἀδερφοφτός - ἀδερφοχτός. Τὸ μεσν. ἀπόκτιν λογία γραφὴ ἀντὶ ἀπόχτιν. Περὶ τῆς λ. ἰδ. ΓΧατζιδ. ἐν Ἀθηνᾶ 22 (1910) 207 κέξ.

1) Κρέας τὸ ὁποῖον διὰ καταλλήλου ἐπεξεργασίας ἀλατιζόμενον καὶ ἐκτιθέμενον εἰς τὸν ἥλιον ἢ καὶ παρὰ τὴν ἐστίαν καθίσταται παστὸν (ἐνιαχοῦ δὲ καὶ ἰχθύες ἀλίπαστοι) ἐνθ' ἄν.: Ἐφρα ἀπόχτιν τὸ ἑκακοστομάδασα Κύπρ. Ἐγίνην ὁ δεῖνα σὰν ἀπόχτιν πὸν τὴν ἀρρώσκιαν αὐτόθ. || Φρ.

Ἀπόχτι τὸν ἔκαμε (τὸν ἔδειρεν ἀνγλεῶς. Συνών. φρ. τὸν ἔκαμε παστὸς τὸ ξύλο) Χίος Ξερὸς πόχτι! (κατάξηρον) Θράκ. (Βασιλικ.) || Ἄσμ.

Καὶ κάτσε καὶ λοάρισε ἀπ' ὅ,τι θὰ μᾶς βγάλῃς
γι' ἀπόχτι γιὰ λουκάνικο γι' ἀποχτερὸ κομμάτι
Θήρ. Πβ. καὶ Κωνστ. Πορφ. Βασίλ. τάξ. 1,464 «τὰ δὲ λοιπὰ
βρώσιμα, ἡγουν λαρδίν, ἀπόκτιν, τυρίν, ὀψάρια παστά».

2) Μεταφ. ἰσχνός, ἀδύνατος, ὡς παστὸν κρέας, ἐπὶ
ἀνθρώπων καὶ ζώων Κάρπ. Μεγίστ. Νάξ. (Ἀπύρανθ.):
Μουρέ, εἰδ' ἀπόχτι γ' εὐτός! Ἀπύρανθ.

*ἀποφτιλιάζω, μέσ. ἀποφτινυλάσκουμαι Πόντ. (Κο-
τύρω.)

Ἐκ τῆς προθ. ἀπὸ καὶ τοῦ ἀμαρτ. ρ. φτιλιάζω.

Ἀποφτιλιάζω, ὁ ἰδ.: Ἐπεφτινυλάσκειν ἢ κοσσοῦρα.

ἀποφτιλιάζω Πόντ. (᾽Οφ. Ζησιν.) ἀποφτινυλάζω Πόντ.
(Χαλδ. κ.ά.)

Ἐκ τῆς προθ. ἀπὸ καὶ τοῦ φτιλιάζω.

1) Ἀποσπῶ τὰ πτῖλα ἢ πτερά ὄρνιθος ἢ καὶ ἄλλου πτη-
νοῦ Πόντ. (᾽Οφ.): Ἀποφτιλιάζω τὴν κοσσοῦραν - τὸν πετεινόν.
Συνών. *ἀποφτιλιάζω, μαδῶ, ξεμαδῶ. 2) Ἐκ-
πτώσσω, ξεφτύζω, ἐπὶ ὑφασμάτων Πόντ. (Ζησιν.): Ὁδᾶντι
ἀποφτιλιάζεις τὸ παντί; (διατί κττ.) 3) Μέσ. φορῶ ξεφτυ-
σμένα ἐνδύματα Πόντ.

ἀποφτινοπώρου ἐπίρρ. ἀμάρτ. ἀποχτινοπώρου Λεξ.
Δημητρ. ἀπουχ'νουπώρ Στερελλ. (Αἰτωλ.)

Ἐκ τῆς φρ. ἀπὸ φτινοπώρου.

1) Τὸ τέλος τοῦ φθινοπώρου Στερελλ. (Αἰτωλ.): Τώρα
εἶν' ἀπουχ'νουπώρ 2) Μετὰ τὸ φθινοπώρον Λεξ. Δημητρ.

ἀποφτοοῦμαι Ἀντικύθ. Κρήτ. ἀποφτοῦμαι Ἀντικύθ.
Κρήτ. ἀποφτοῖζομαι Κρήτ. Κύθηρ. Μετοχ. ἀποφτοῖσμέ-
νος Ἀντικύθ. Κρήτ. Κύθηρ.

Ἐκ τοῦ μεταγν. ἀποπτοοῦμαι.

Καταπλήσσομαι ἐνθ' ἄν.: Εἶδα τέτοιο κακὸ ποῦ ἀποφτοῖ-
στηκα Κύθηρ. Ἀποφτοῖστη ἢ ἔμεινε ἀποφτοῖσμένος αὐτόθ.

ἀπόφτυγμαν τό, Πόντ.

Ἐκ τοῦ ρ. ἀποφτύζω.

Ἀπόξανσις, ἀνάλυσις ὑφάσματος διὰ τῆς ἐκροῆς ἢ
ἐκβολῆς νημάτων. Συνών. ξεφτυσμα.

ἀποφτύζω Πόντ. ἀποφτύω Πόντ. (Τραπ.) ἀπο-
φτύζω Πόντ. (᾽Οφ. Σαράχ.) Παθ. ἀποφτύγουμαι Πόντ.

Ἐκ τοῦ ἀρχ. ἀποπτύσσω = ἀναπτύσσω, ἀνοίγω. Ἰδ.
Γ' Χατζιδ. ΜΝΕ 1, 273.

Ἀποξαίνω, ἀναλύω ὑφασμά τι ἐκβάλλων τὰ νήματα
αὐτοῦ. Συνών. ξεφτύζω.

ἀποφυγή ἢ, ἀμάρτ. ἀποφ'γή Σκῦρ.

Ἐκ τῆς προθ. ἀπὸ καὶ τοῦ οὐς. φυγή. Πβ. καὶ ἀρχ.
ἀποφυγή = τόπος καταφυγῆς.

1) Ἀκρα: Πιάσ' τὸ παιδί καὶ εἶναι 'ς τὴν ἀποφ'γή τῆς
σκάλας καὶ θὰ πέσ'. ᾽Τσεῖνες ὁ σισῖνες ποῦ 'ναι 'ς τ'ν ἀποφ'γή
θέλει ξεκουρβούλωμα (σισῖνες = σχῖνος). 2) ᾽Οχθη: Κα-
θόντανε 'ς τ'ν ἀποφ'γή τ' ποταμοῦ.

ἀποφυλακίζω λόγ. σύννηθ. καὶ δημῶδ. Πόντ.

Τὸ μεσν. ἀποφυλακίζω.

Ἀπολύω τινὰ τῆς φυλακῆς ἐνθ' ἄν.: Ἀποφυλάκισαν τὸν
δεῖνα λόγ. σύννηθ. Ἀκόμαν 'κ' ἐπεφυλακίστειν ὁ δεῖνα Πόντ.
Συνών. ἀποφυλακῶνω.

ἀποφυλάκισμαν τό, Πόντ. ἀποφυλάκιγμαν Πόντ.

Ἐκ τοῦ ρ. ἀποφυλακίζω.

Ἀπαλλαγὴ ἀπὸ τῆς φυλακῆς: ᾽Υστερα ἀσ' σ' ἀποφυλάκι-
σμαν τ' ἀδελφοῦ μ' ἐφυλάκισαν τὸν ἐξ᾽ἀδελφόν μ'.

ἀποφυλακῶνω Πόντ. (Χαλδ.)

Ἐκ τῆς προθ. ἀπὸ καὶ τοῦ ρ. φυλακῶνω.

Ἀποφυλακίζω, ὁ ἰδ.: Τὴν Λαμπρὴν ἐπεφυλάκωσαν
πέντε Χριστιανοὺς φυλακωμένους.

ἀποφυλλίζω Πόντ. (᾽Αμισ. Κερασ. ᾽Οφ. Σάντ. Τραπ.
Χαλδ. κ.ά.)

Τὸ μεταγν. ἀποφυλλίζω.

1) Ἀποσπῶ τὰ φύλλα δένδρου ἢ φυτοῦ ἐνθ' ἄν.: Ἀπο-
φυλλίζω τὸ δέντρον Τραπ. Ἀποφύλλισον τὸ τρανιάφυλλον
Χαλδ. Ἐπεφυλλίγανε τὰ δέντρα ᾽Οφ. Συνών. μαδῶ.

2) Ἀποσπῶ, διαλύω τὰ φύλλα βιβλίου ἐνθ' ἄν.: Τὸ
παιδὶν ἐπεφύλλισεν τὸ χαρτὶν ἄθες Χαλδ. Ἐπεφυλλίεν τὸ βαγγέ-
λιον (εὐαγγέλιον) αὐτόθ. Συνών. ξεφυλλίζω.

ἀποφύλλισμαν τό, Πόντ. ἀποφύλλιγμαν Πόντ.

Ἐκ τοῦ ρ. ἀποφυλλίζω.

Ἀπόσπαισις τῶν φύλλων δένδρου ἢ φυτοῦ, ἀποφύλλισις:
᾽Υστερ' ἀσ' σ' ἀποφύλλισμαν τῇ δέντρον ἔχω καὶ ἄλλο δουλειάν
(ἐργασίαν). Συνών. ξεφύλλισμα.

ἀπόφυλλο τό, Πελοπν. (Μάν.)

Ἐκ τῆς προθ. ἀπὸ καὶ τοῦ οὐς. φύλλο.

Συνήθως ἐν τῷ πληθ., τὰ φύλλα τὰ ἐκφυόμενα μετὰ
τὴν ἀποφύλλισιν δένδρου τινός.

ἀποφυράζω ἀμάρτ. ποφυράζω Κύπρ. ἀποφυράσσω
Κρήτ. ἀποφυρῶ Κρήτ. (Μονοφάτσ. κ.ά.) ποφυρῶ Κρήτ.
(Σητ.)

Ἐκ τῆς προθ. ἀπὸ καὶ τοῦ ρ. φυράζω.

1) Ἐλαττοῦμαι, λιγοστεύω Κύπρ.: Τὸ παναῦρον ἐπο-
φύρασεν, ἐλ-λίανεν ὁ κόσμος. β) Ἐλαττοῦμαι κατ' ὄγκον,
ὑποχωρῶ ἐπὶ οἰδημάτων Κρήτ. (Σητ.): Ποφύραξε τὸ προῆ-
σμα τῆς χέρας του. Συνών. ξεπροήσκομαι (ἰδ. ξεπροήσκω).

2) Στειρεύω, ἀποξηραίνομαι ἐπὶ πηγῆς ποταμοῦ κττ.
Κρήτ. (Μονοφάτσ. Σητ. κ.ά.) Κύπρ.: Ἐποφύραξε ὁ ποταμός
καὶ δὲ βροῖσκουν νερὸ νὰ πιῶνε τὰ ὄζα Σητ. Μετ' ὀψιμοκαλό-
καιρο ἐποφύραξαν οἱ βρύσες αὐτόθ. Συνεκδ. καὶ ἐπὶ πληγῆς:
᾽Ο γιαρᾶς του ἐποφύρασεν (γιαρᾶς = πληγὴ) Κύπρ. Συνών.
ἀποστειρεύω 2, ἀποστειρεύω 2, ἀποφύρω 2. 3)
Καταπαύω τὴν δίψαν τινὸς ποτίζων αὐτόν, συνήθως ἐπὶ
προβάτων Κύπρ.

ἀποφύραξι ἢ, Κρήτ.

Ἐκ τοῦ ρ. ἀποφυράζω.

1) Ἐλάττωσις, μείωσις, ἀπώλεια ἐκ τοῦ ὄγκου πράγμα-
τός τινος. 2) Ἀποστράγγισις, ἀποξήρανσις, ἐπὶ ποταμοῦ
κττ.: Τὸ πηγᾶδι φέτος ἔχει μεγάλη ἀποφύραξι.

ἀπόφυρμα τό, ἀμάρτ. ἀπόφυρμαν Πόντ. (Σάντ.)
πόφυρμαν Κύπρ.

Ἐκ τοῦ ρ. ἀποφύρω.

1) Ἐλάττωσις τῆς θερμότητος Πόντ. (Σάντ.) 2) Ἐπα-
ναφορὰ λιποθύμου εἰς ἑαυτὸν Κύπρ.: Τὸ ροδόξιδον ἐν' καλὸν
γιὰ τὸ πόφυρμαν.

ἀποφύρω Πόντ. (Σάντ.) ἀποφύρων Λεξ. Βάιγ.
ποφύρων Κύπρ.

Ἐκ τῆς προθ. ἀπὸ καὶ τοῦ ρ. φύρω. Τύπ. ἀποφύρων
παρὰ Σομ.

1) Συγχύζω τινὰ Λεξ. Βάιγ. Πβ. ἀναφύρω. 2)
Χάνω τὴν θερμότητα, ἐπὶ φούρνου Πόντ. (Σάντ.): Ἀπο-
φύρ' τὸ φουρνίν. Συνών. ἀποχάνω (II). 3) Ἐπανα-
φέρω λιπόθυμον εἰς ἑαυτὸν Κύπρ.: Ἐφύρτηκεν ποῦ τὸν
εἶδεν νεκρὸν τὸ ἐπόφυρά τον με λ-λίον νερόν. Ἐφύρτηκεν
ἢ δεῖνα, ἀμ-μὰ εὐτὺς ἐποφύραμέν την. Ἐποφύρτηκεν ἄμα

